

Het begint bij begrip

Welkome Wijk - Opbrengsten van pilots in vier regio's

Het project Welkome Wijk werkt met lokale bewustwordingsbijeenkomsten aan het bevorderen van sociale inclusie en het verminderen van stigma rondom mensen met psychische kwetsbaarheden. De impact en werkzame factoren zijn onderzocht in vier regio's Arnhem; Nijmegen, Beuningen en Heumen; Hoorn en Koggenland; Houten. Het project is uitgevoerd door MIND (voorheen Samen Sterk zonder Stigma) en Movisie, het begeleidend onderzoek is uitgevoerd door de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) en het Trimbos-instituut.

Achtergrond

Uit onderzoek (Ten Have et al., 2015; Gotink et al., 2018) blijkt dat de meeste Nederlanders (70%) niet afwijzend staan tegenover burens met een psychische kwetsbaarheid, maar wel terughoudend zijn om hen in de privésfeer toe te laten. Er is weinig onderling contact en het bestaande contact is meestal oppervlakkig. Door onwetendheid wordt het gedrag van mensen met een (psychische) kwetsbaarheid in de wijk vaak niet of verkeerd begrepen, wat kan leiden tot zorgen of angst bij mensen uit de buurt. Als gevolg daarvan worden mensen die onbegrepen gedrag vertonen sneller vermeden en onvriendelijk bejegend. Ook krijgen zij (sneller) te maken met door buurtbewoners ingeschakelde politie, wat kan leiden tot bevestiging van het stereotiepe beeld. Als burens bezorgd of angstig zijn, trekken ze aan de bel bij de woningbouwcorporatie, buurtbemiddeling of wijkteam. Hoewel vaak goed bedoeld, heeft deze 'hulp' niet in alle gevallen een positief effect voor de betreffende mensen met een (psychische) kwetsbaarheid. Anderzijds komt het voor dat mensen die zelf een (psychische) kwetsbaarheid of andere beperking hebben, het contact in de buurt mijden en de burens op afstand houden. Zelfstigma is een belangrijke oorzaak hiervan. Stigmatisering van derden heeft een weerslag op de personen die het betreft. Dat wordt ook wel zelfstigma genoemd. Zelfstigma uit zich bijvoorbeeld in het jezelf naar beneden halen of jezelf tekort voelen schieten ten opzichte van anderen. Juist om de acceptatie en het begrip voor mensen met een psychische kwetsbaarheid te vergroten, is het nodig dat burens zich bewust worden van hun eigen rol. En daarnaast handelingsperspectief krijgen om ook zelf adequate en effectieve acties te ondernemen. Het normaliseren van het burenscontact is een belangrijke voorwaarde om stigma tegen te gaan en sociale inclusie te bevorderen.

De overheid wil dat zo veel mogelijk mensen in hun eigen huis (begeleid) kunnen wonen, ook als ze niet alles goed zelf kunnen doen of regelen. De gedachte hierbij is dat alle mensen wonen zoals zij dit zelf willen, contacten onderhouden en meedoen in de samenleving, als buurtbewoners. Dit zorgt ervoor dat mensen met een psychische kwetsbaarheid meer en meer in de wijk wonen. Zij voelen zich echter niet altijd welkom in hun buurt. Daarnaast krijgen allerlei organisaties te maken met de impact van buitensluiting van deze groepen, waaronder gemeenten, welzijnswerk, woningbouwcorporaties, ambulante ggz-medewerkers, politie etc. Om de acceptatie van wijkbewoners met een psychische kwetsbaarheid te bevorderen, ontwikkelde MIND de aanpak Welkome Wijk.

Aanpak Welkome Wijk

Bewustwordingsbijeenkomsten

Om mensen in de wijk bewust te maken van stigma en de impact hiervan, heeft MIND bewustwordingsbijeenkomsten ontwikkeld voor buurtbewoners, vrijwilligers en professionals. Voor elke groep zijn er afzonderlijke bijeenkomsten, zodat goed kan worden aangesloten bij de vragen die er bij hen leven. Doel van de bewustwordingsbijeenkomsten is dat deelnemers meer bewust worden van stigma, zowel van hun eigen vooroordelen als van de betekenis van hun houding voor iemand met een psychische kwetsbaarheid. De bijeenkomsten worden verzorgd door getrainde gespreksleiders en getrainde mensen met ervaringen. Zij laten zien wat het betekent om te leven met een psychische aandoening en om stigmatisering te ervaren. Dit kan leiden tot meer wederzijds begrip en tot verbetering van het onderling contact.

Opzet en uitvoering

Voor de aanpak Welkome Wijk is in elk van de vier regio's een projectgroep gevormd, bestaande uit betrokken stakeholders, zoals gemeente, welzijnswerk, wijkteams, woningcorporaties en

cliënten-, of belangenorganisaties. De projectgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering van de bewustwordingsbijeenkomsten, het creëren van draagvlak en het borgen van de aanpak in een gebied. In elke regio organiseerde de lokale projectgroep een startbijeenkomst (kick-off) waarbij de lokale stakeholders geïnformeerd werden over de aanpak Welkome Wijk. In totaal hebben 86 mensen deelgenomen aan de kick-off bijeenkomsten. In aanvulling op de startbijeenkomst heeft Movisie nog een aantal leerbijeenkomsten per regio georganiseerd.

Leerbijeenkomsten

Een van de onderdelen van de pilot Welkome Wijk waren leerbijeenkomsten die Movisie als intervisie-sessies voor de projectgroep verzorgde. Deze leersessies hadden als doel om kennis te delen over het tegengaan van discriminatie bij mensen met psychische kwetsbaarheid én wat nodig is om een wijk gastvrij te maken. Maar ook om van elkaar te leren en elkaar te consulteren over specifieke praktijksituaties. Het bood deelnemers de mogelijkheid om de invalshoek en kennis van andere partners te betrekken bij het omgaan met zo'n praktijksituatie.

Onderzoek naar impact en werkzame elementen

Onderzoekers van de HAN en het Trimbos-instituut waren in elke regio (online) aanwezig bij de start- en leerbijeenkomsten en bij een aantal bewustwordingsbijeenkomsten voor professionals, buurtbewoners en vrijwilligers. Van alle bijgewoonde bijeenkomsten zijn opnames, veldnotities en samenvattende verslagen gemaakt. Daarnaast zijn verdiepende focusgroepen (online/telefonisch) gehouden met deelnemers aan de bewustwordingsbijeenkomsten. In totaal hebben hier 31 mensen aan deelgenomen (6 buurtbewoners, 12 vrijwilligers en 13 professionals). Met de lokale projectgroepen is een eindevaluatie gehouden, in totaal hebben hier 17 stakeholders aan mee gedaan.

Opzet bewustwordingsbijeenkomst

De bewustwordingsbijeenkomsten hebben een vast programma:

- Kennismaking en de betekenis van een huis
- Uitleg programma en doel van de bijeenkomst
- Achtergrondinformatie over en ervaring met stigmatisering
- Bespreken van vooraf ontwikkelde praktijksituaties
- Wat is nodig voor een welkome buurt/wijk

Impact en opbrengsten

Gedurende de pilot zijn 24 bewustwordingsbijeenkomsten gehouden in de vier regio's. Met in totaal 216 deelnemers (40 bewoners, 68 vrijwilligers en 108 professionals) hadden de bijeenkomsten een groot bereik. De bewustwordingsbijeenkomsten voor buurtbewoners kenden de laagste aantallen deelnemers. Over het algemeen zijn de verschillende deelnemers aan de bewustwordingsbijeenkomsten positief: ze ervaren de bijeenkomsten als interessant, leerzaam en leuk. Gewaardeerd wordt dat er concrete tips gegeven worden en dat de bewustwordingsbijeenkomst het mogelijk maakt om andere mensen - met en zonder eigen ervaring met psychische kwetsbaarheid - te leren kennen. Er zit veel overlap in de opbrengsten die buurtbewoners, vrijwilligers en professionals benoemen.

Doel en vraagstelling onderzoek

Inzicht krijgen in de ervaringen, impact, werkzame elementen en verbeterpunten van de aanpak Welkome Wijk:

- Wat zijn ervaringen van en impact op bewoners, vrijwilligers en professionals van de aanpak?
- Wat zijn werkzame elementen van de aanpak?
- Hoe kan de aanpak worden verbeterd?
- Wat zijn randvoorwaarden voor de borging?

Aantal deelnemers bewustwordingsbijeenkomsten

	Bewoners	Professionals	Vrijwilligers
Arnhem	3	18	10
Nijmegen, Beuningen, Heumen	17	60	33
Hoorn, Koggenland	10	16	14
Houten	10	14	11

Anders gaan kijken naar (mensen met) psychische kwetsbaarheid

De meeste deelnemers geven aan dat de bewustwordingsbijeenkomst hun bewustzijn en kennis vergroot heeft ten aanzien van (mensen

met) psychische kwetsbaarheden. Dit zijn volgens hen belangrijke eerste voorwaarden om te komen tot acceptatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid in de wijk. De deelnemers hebben tijdens de bijeenkomsten geleerd dat het belangrijk is om aandacht te hebben voor (het gedrag van) hun burens. Ook zijn ze er bewust(er) van geworden dat het belangrijk is om te luisteren naar de mensen met psychische kwetsbaarheid. Deelnemers leren dat het begint met contact maken, liefst al wanneer mensen in de buurt komen wonen.

'Onbegrip staat compassie in de weg.'
– Wijkbewoner

'Onbekend maakt onbemind. De bijeenkomsten vergroten je kennis en daar begint het mee.' – Wijkbewoner

De bijeenkomsten dragen er volgens deelnemers aan bij dat zij zich beter kunnen inleven in de ander. Zo ontstaat ruimte om situaties vanuit verschillende perspectieven te kunnen zien. Meerdere deelnemers geven aan dat de bijeenkomsten zorgen voor een veranderde houding ten opzicht van mensen met een psychische kwetsbaarheid.

'Het zijn geen zwakkeren, het zijn gewoon mensen die een probleem hebben.'
– Professional

Bewustwording van meerdere perspectieven

De verhalen van de getraide mensen met ervaringen worden als indrukwekkend en leerzaam ervaren: door wat ze vertellen, door hun open houding, hoe ze het hebben ervaren en wat ze zelf nodig hadden in de perioden van psychische nood. Dit leverde sommige wijkbewoners nieuwe perspectieven op.

'Het was erg interessant om kennis te maken met mensen met een kwetsbaarheid. Dat creëerde een soort begrip. Het zijn ook gewone mensen.' – Wijkbewoner

Beter begrip kan bijdragen aan verbetering van het contact tussen mensen. Deelnemende professionals geven aan dat de bijeenkomst ook bijdraagt aan meer begrip voor de invalshoek vanuit andere

vakgebieden. Professionals die niet werkzaam zijn in de zorg, zeggen dat de bijeenkomst hun houding ten opzichte van mensen met een psychische kwetsbaarheid heeft veranderd.

'Vanuit de woningcorporaties zijn de behoeften anders dan van iemand die midden in de wijk werkzaam is met een moeilijke doelgroep. Dat vond ik mooi. Ik hoop dat we die verschillende perspectieven kunnen doorpakken in het vervolg.' – Professional

Handvatten om contact te maken

Zowel buurtbewoners als vrijwilligers merken op dat ze zich door de bijeenkomsten gesterkt voelen om contact te (blijven) maken met wijkbewoners met psychische kwetsbaarheid. Zij vinden het leerzaam om te horen dat 'gewoon' gevraagd kan worden hoe het met iemand gaat, ook als het vermoeden bestaat dat er sprake is van een kwetsbaarheid. De bijeenkomst levert bruikbare tips op voor het maken van contact, zoals: neem de tijd voor iemand; blijf begroeten, ook als daar geen reactie op volgt; ga het gesprek aan vanuit oprechte interesse, en; probeer niet te oordelen. Ook professionals geven aan dat zij handvatten hebben gekregen om het gesprek aan te gaan, zoals: stel open vragen; wees niet bang om het fout te doen; probeer niet meteen de problemen voor een ander op te lossen, houd enige afstand als je aanbelt.

'De bijeenkomst vormde het steuntje in de rug wat ik nodig had om nog zelfverzekerder op mensen af te stappen, om een praatje te maken.' – Wijkbewoner

Werkzame elementen

Uit de pilot komen verschillende werkzame elementen van de aanpak Welkome Wijk naar voren.

Inbreng van mensen met ervaringen en gespreksleider

Door de ontmoeting met mensen met ervaringen, raken deelnemers er van doordrongen dat de mensen met een psychische kwetsbaarheid ook wijkbewoner zijn. Omdat deelnemers niet alleen een verhaal horen of lezen, maar ook de mens daarbij zien, komt het verhaal veel meer binnen. Deelnemers prijzen de openheid van de mensen met ervaringen en hun vermogen om dicht bij zichzelf te blijven. Ook hun oprechtheid en benaderbaarheid worden genoemd. Omdat er ruimte is voor het stellen van vragen en het uitwisselen van ervaringen, ontstaat er begrip en wordt het inlevingsvermogen vergroot. Dat draagt bij aan (wederzijds) begrip.

'De ervaringen horen maakte het heel interessant. Zoals de voorbeelden waaruit bleek waarom ze sommige dingen wel of niet kan verdragen. Of dat ze sommige burens wel informeert over haar psychische kwetsbaarheid en anderen niet.' – Professional

'Fijn om te horen wat zij ervaren hebben en hoe ze zich daarbij voelden. Dat hun houding daardoor ten opzichte van anderen veranderde. Dit gaf inzicht in hun beleefwereld.' – Wijkbewoner

Een ander werkzaam element van de aanpak is de gespreksleider. Het leiden van groepsbijeenkomsten vraagt om een stevige en flexibele gespreksleider met voldoende inhoudelijke kennis. Deelnemers waarderen de open houding van de gespreksleider, met aandacht voor iedereen en ruimte voor vragen. Ook waarderen zij dat de gespreksleider de gesprekken structuur geeft. Opmerkingen van deelnemers worden benut om de boodschap van Welkome Wijk te ondersteunen en om verdieping te krijgen in het gesprek.

'Soms leek het alsof ze een opmerking ter kennisgeving aannam maar dan kwam ze er later op terug. Dat werd dan opgeschreven. Daarmee kristalliseerde een halve opmerking zich uit tot iets waar de groep wel iets mee kon.' – Vrijwilliger

Gebruik van praktijksituaties

Een waardevol onderdeel van de aanpak is het bespreken van vooraf ontwikkelde praktijksituaties (zoals een afwijkend dag- en nachtritme, schreeuwen op straat, verzameldwang) in kleine groepen, gevolgd door een plenaire nabespreking met de mensen met ervaringen. Deelnemers vinden de praktijksituaties herkenbaar. De bespreking biedt ruimte voor uitwisseling van verschillende perspectieven. Het horen van verschillende ervaringen, oplossingsrichtingen en invalshoeken maken het tot een zinvol onderdeel.

'Het was zeker realistisch, ik kon zo iemand in gedachten nemen op wie de casus van toepassing had kunnen zijn... De casussen hebben me tot denken aangezet. Het leuke van de casus is dat je er over kan discussiëren. Het is een startpunt om verder in gesprek te gaan.' – Vrijwilliger

Inzet op vergroten kennis en bewustzijn en bespreekbaar maken van (de)stigmatisering

Het thema (de)stigmatisering vormt een belangrijk onderdeel van de aanpak. Aan de hand van voorbeelden uit de praktijk en vanuit de mensen met ervaringen, wordt toegelicht wat stigmatiserende reacties vanuit de omgeving zijn. Het zelfstigma, dat al vaak aanwezig is, wordt door die reacties extra versterkt. Veel deelnemers zijn positief over dit onderwerp. Deelnemers worden zich (meer) bewust van stigma, zowel van hun eigen vooroordelen als de betekenis van hun benadering voor iemand met een psychische kwetsbaarheid.

De mensen met ervaringen delen hun verhalen en daarmee doorbreken ze het taboe en maken ze psychische kwetsbaarheid minder onbekend en vooral menselijker en persoonlijker.

'Ik ben bewuster na gaan denken over wat ik zou kunnen zeggen als ik iemand tegen kom. Voor de bijeenkomst deed ik dat spontaan, maar niet doordacht.' – Vrijwilliger

Concrete handvatten over hoe te handelen

Een ander werkzaam element is dat tijdens de bijeenkomsten bruikbare handvatten worden geboden over hoe contact te maken met buurtbewoners met een psychische kwetsbaarheid. Opgemerkt wordt dat het geleerde direct in de praktijk toepasbaar is, bijvoorbeeld in alledaagse situaties mensen begroeten op straat. Het besef dat dergelijke kleine acties eraan kunnen bijdragen dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zich welkom voelen in de wijk, is een belangrijk inzicht. Een deel van de professionals geeft aan dat geleerde lessen goed toepasbaar zijn in de dagelijkse werkzaamheden.

'Juist voor de persoon die op dat moment niet lekker in zijn vel zit en geen gedag zegt, kan het positief werken als je hem/haar begroet. En misschien maakt dat bij een volgende ontmoeting de drempel lager om ook iets te zeggen.' – Wijkbewoner

Wat nog beter kan in de aanpak

Uit de pilot komen een aantal verbeterpunten naar voren voor de aanpak Welkome Wijk.

Werving en bereik

Tijdens de pilot bleek het lastig om wijkbewoners te vinden die wilden meedoen aan de bijeenkomsten. De buurtbewoners die wel deelnamen, leken over het algemeen een open, welwillende houding te hebben ten opzichte van mensen met een psychische kwetsbaarheid. Een belangrijk aandachtspunt voor het welslagen van de aanpak is het betrekken en bereiken van zoveel mogelijk wijkbewoners. Van belang daarbij is ook om actief op zoek te gaan naar buurtbewoners die uit zichzelf misschien minder snel zouden deelnemen aan de bijeenkomsten.

'Inhoudelijk zijn de bijeenkomsten echt prima, daarmee krijg je de bewustwording echt wel. Maar de mensen die je bewust wilt maken krijg je op deze manier niet te pakken.' – Vrijwilliger

Een belangrijke tip is om het zoveel mogelijk samen te doen met de buurtbewoners, door ze vanaf het begin te betrekken bij Welkome Wijk en daarbij zoveel mogelijk aan te sluiten bij de leefwereld van de buurtbewoners. Voor de werving kan het helpen om gebruik te maken van sleutelfiguren die bekend zijn met de wijk en de bestaande netwerken. Zoek verbinding met andere groepen en activiteiten die met soortgelijke thema's bezig zijn. Ook wordt geadviseerd om deelname voor buurtbewoners wat aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij een wijkfeest of buurtbarbecue.

Aansluiten bij groepsactiviteiten in de wijk

Daarnaast wordt aangegeven dat er in de bewustwordingsbijeenkomsten meer aandacht kan worden besteed aan participatie in groepsactiviteiten in de wijk. Een vrijwilliger geeft in dit verband aan:

'Ik had gehoopt en verwacht dat we daar mensen zouden treffen die zich over de vraag buigen van hoe kom je daar beter binnen en hoe kun je mensen makkelijker verleiden meer naar buiten te treden. En ik had gehoopt dat die vraag beantwoord zou worden, of dat we het met elkaar daarover zouden hebben en dat we eventueel elkaar zouden vinden. Als dit de bedoeling blijft zie ik geen nuttige bijdrage en haal ik ook niets terug.' – Vrijwilliger

Betrokkenheid projectgroep

De pilot heeft laten zien dat het een uitdaging kan zijn om de leden van de projectgroep betrokken en geïnformeerd te houden gedurende de looptijd van het project. Het aanvankelijke enthousiasme en commitment bij de start dreigt na verloop van tijd af te vlakken. Rondom de bijeenkomsten is er actieve betrokkenheid van projectgroepleden maar in de tussenliggende perioden hebben dagelijkse werkzaamheden prioriteit. Een punt van aandacht is daarom om vooraf duidelijk te maken wat de rollen en taken zijn van de projectgroepleden en een inschatting te maken van de benodigde tijdsbesteding. Daarmee kunnen wisselingen in de samenstelling van de projectgroep gedurende de looptijd van het project voorkomen worden en wordt de continuïteit gewaarborgd.

Verwachtingsmanagement

Sommige deelnemende bewoners en vrijwilligers hadden de verwachting dat Welkome Wijk panklare oplossingen zou bieden voor situaties waar sprake is van escalatie van problemen of overlast. De behoefte aan instrumenten om per direct problemen op te lossen zoals overlast of onbegrepen gedrag was bij een aantal deelnemers groot, terwijl de bijeenkomsten meer een voorlichtend en educatief karakter hebben. De aanpak biedt geen *one size fits all* antwoorden. Sommige professionals hoopten meer specifieke, nieuwe kennis op te halen.

Randvoorwaarden en borging

De pilot leverde de volgende randvoorwaarden en adviezen voor borging op:

Projectstructuur

- Maak duidelijk wat verwacht wordt van de partijen waarmee wordt samengewerkt. Creëer duidelijkheid over verwachtingen en structuur zowel in organisatie van de projectgroep als bij bijeenkomsten (wie doet wat) en maak hier afspraken over. Dit geldt zowel lokaal als overkoepelend (samenwerking tussen gemeenten).

Uitvoering

- Sluit zoveel mogelijk aan bij de leefwereld van de bewoners. Betrek bijvoorbeeld bewonerscommissies of sleutelfiguren die bekend zijn met de wijk en zoek verbinding met andere initiatieven die met destigmatisering en inclusie bezig zijn. Maak daarbij verschil tussen (grote) gemeenten die het helemaal zelf doen, of meerdere gemeenten die bijvoorbeeld regionaal samenwerken.
- Maak vooraf duidelijk aan de deelnemers wat het doel is van de kennisdeelsessies: wat is het onderwerp van de bijeenkomst, wat komen deelnemers brengen, wat komen ze halen?
- Stel een pool samen van getrainde mensen (zowel gespreksleiders als mensen met ervaringen), bijvoorbeeld door samen te werken in de regio
- Voor kleine gemeenten kan het lastig zijn om de bewustwordingsbijeenkomsten te organiseren, overweeg samenwerken met en/ of aanhaken bij een grotere buurgemeente.

Samenhangende aanpak

- Geef de bijeenkomsten een structureel karakter door het integraal op te nemen in het lokale beleid, bijvoorbeeld de lokale inclusie agenda. Zorg hierbij ook voor structurele financiering van de aanpak.
- Werk nauw samen met andere initiatieven in de wijk (zoals Mental Health First Aid, buurtcirkels, bewonersinitiatieven) en zorg voor een geïntegreerde aanpak rond destigmatisering en inclusie. Maak gebruik van de kennis en expertise die lokaal aanwezig is.
- Overweeg of de aanpak ook zinvol kan zijn voor andere doelgroepen, zoals dak- en thuisloze mensen, mensen die in armoede leven of mensen met een lichte verstandelijke beperking.

De resultaten op een rij

Impact

- Bewustwording meerdere perspectieven
- Inzicht dat alles begint met het leggen van contact
- Meer vertrouwen om op mensen af te stappen
- Anders gaan kijken naar psychische aandoeningen

Werkzame elementen

- Inbreng mensen met ervaringen
- Gespreksleider
- Gebruik van casussen
- Concrete handvatten hoe te handelen
- Inzet op bewustwording

Verbeterpunten

- Werving en bereik bewonersbijeenkomsten
- Betrokkenheid projectgroep
- Verwachtingen bewustwordingsbijeenkomsten
- Geïntegreerde aanpak in de wijk

Borging

- Pool van getrainde mensen in de regio
- Verwachtingen stakeholders
- Opname in lokaal beleid
- Gebruik lokale kennis en expertise
- Andere doelgroepen

Meer weten?

[Link naar de handreiking.](#)

Colofon

Trimbos-instituut
Postbus 725
3500 AS Utrecht
T: 030 – 297 11 00

Auteurs

Michel Planije, Nicole van Erp,
Annica Brummel

Deze factsheet is gebaseerd op het actieonderzoek 'Welkome Wijk'. Het actieonderzoek is uitgevoerd door onderzoekers van het Trimbos-instituut en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, (lectoraat Versterken van Sociale Kwaliteit). In het onderzoek is samengewerkt met: Mind, Movisie, de gemeenten Beuningen, Heumen, Nijmegen, Arnhem, Houten, Hoorn en Koggenland. Het onderzoek maakt onderdeel uit van het project [Een welkome wijk](#).

Financiering

Het onderzoek is gefinancierd door ZonMw vanuit het programma Beschermd Thuis.

Vormgeving en productie

Canon Nederland N.V.

Foto's

Gettyimages

Bestelinformatie

Deze factsheet is gratis te downloaden via www.trimbos.nl.

Artikelnummer: AF2019

Copyrights Trimbos-instituut

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd of openbaar gemaakt, in enige vorm op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van het Trimbos-instituut.

Bronnen

Have M ten, van Weeghel J, van Dorselaer S, Tuithof M, de Graaf R. Houding van de algemene bevolking ten opzichte van (ex-) psychiatrische patiënten; resultaten van de Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study-2. *Tijdschr Psychiatr* 2015; 57: 785-94.

Gotink, RA, Verrijp T, Gosker-Venis J, van Weeghel J, van Gool AR. Contacten van buurtbewoners met bewoners van beschermende woonvormen. *Tijdschr Psychiatr* 2018; 10: 682-687.

Brummel, A., Maathuis, I., Meulen, M. van der, Erp, N. van, Planije, M., & Horst, P. van der (2022). *Welkome Wijk. Handreiking gebaseerd op het onderzoek Welkome Wijk*. Arnhem: HAN University of Applied Sciences Press.